

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Udlændinge- og Integrationsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 20. december 2021
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Mikkel Holt Christensen
Sagsnr.: 2021-0032/40-0519
Dok.: 2236069

Besvarelse af spørgsmål nr. 99 (Alm. del) fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 99 (Alm. del), som Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg har stillet til justitsministeren den 26. november 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Thomas Jørn Rasmussen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 99 (Alm. del) fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg:

”Vil ministeren kommentere artiklen ”Narkohandler nægtede sig skyldig: Jeg handlede bare med fisk” på nordjyske.dk, den 1. november 2021, herunder sætningerne *”Anklagemyndigheden havde også nedlagt påstand om udvisning af de tre af de fire tiltalte – den fjerde er dansk statsborger. Men det blev ”kun” til en advarsel om udvisning, hvilket igen skyldtes den langtrukne sagsbehandling”*, og vil ministeren i den forbindelse redegøre for de domfældtes nationalitet, hvordan tre udlændinge angiveligt slap for udvisning på grund af sagsbehandlingstiden, samt om den danske statsborger slap for udvisning, fordi han har fået dansk indfødsret tildelt på et lovforslag i Folketinget?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har anmodet Statsadvokaten i Viborg om en udtalelse. Statsadvokaten i Viborg har anmodet Nordjyllands Politi om en udtalelse.

Nordjyllands Politi har bl.a. oplyst følgende:

”Nordjyllands Politi rejste ved anklageskrift af 12. november 2019, med senere tillæg, tiltale i den i artiklen nævnte sag mod fire personer.

Hovedforhandlingen blev indledt ved Retten i Hjørring i februar 2020. Sagen blev ikke afsluttet inden corona-nedlukningen i marts 2020, og sagen blev herefter udsat flere gange blandt andet på grund af lovligt forfald hos et vidne og oplysninger fra en af de tiltalte om, at han havde fået covid-19.

Det fremgår i den forbindelse af dommen, at retten lægger til grund, at udsættelserne ikke kan lægges de tiltalte til last.

Hovedforholdene i sagen er en tiltale mod T4 for overtrædelse af straffelovens § 191 ved bl.a. at have besiddet ikke under 120 gram kokain og 60 gram hash samt afpresning efter straffelovens § 281 og flere forhold af ulovlig tvang efter straffelovens § 260. Herudover var T1, T3 og T4 tiltalt for grov vold efter straffelovens § 245, ligesom T2 var tiltalt for ulovlig tvang efter straffelovens § 260. T1 var

endvidere tiltalt for bl.a. overtrædelse af knivloven og en række færdselsforhold. Gerningstidspunkterne var i perioden fra 1. april til 1. oktober 2019.

Ved Retten i Hjørrings dom af 15. oktober 2021 blev de fire tiltalte i alt væsentlighed fundet skyldige i tiltalen og idømt følgende straffe:

T1 – født i 1997 og syrisk statsborger – blev idømt fængsel i 4 måneder, en tillægsbøde på 50.000 kr. og frakendelse af førerretten. Straffen blev gjort delvist betinget, således at alene 60 dage skal afsones. Straffen blev til dels fastsat som en tillægsstraf i forhold til en dom fra august 2021 for vold, jf. straffelovens § 244, hvor den pågældende blev idømt 30 dages betinget fængsel. T1 blev samtidig meddelt en advarsel om udvisning.

T2 – dansk statsborger – blev idømt 3 måneders fængsel, som blev gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste

T3 – født i 1997 og syrisk statsborger – blev idømt fængsel i 60 dage, som blev gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste. T3 blev samtidig meddelt en advarsel om udvisning.

T4 – født i 1984 og egyptisk statsborger – blev idømt fængsel i 1 år og 3 måneder, som blev gjort delvist betinget, således at alene 4½ måned skal afsones, hvilken del dog blev anset som udstået med varetægtsfængslingen i sagen. Straffen blev til dels fastsat som en tillægsstraf. T4 blev samtidig meddelt en advarsel om udvisning.

Der blev i anklageskriftet oprindeligt nedlagt en påstand om udvisning af T1, T3 og T4, men denne påstand blev under hovedforhandlingen ændret til en påstand om en advarsel om udvisning. Baggrunden for denne beslutning var bl.a., at de tiltalte på tidspunktet for hovedforhandlingen havde haft ophold i Danmark i en længere periode, end da tiltalen blev rejst, at de havde fået fast arbejde, og at der i øvrigt var sket en bedring i personlige forhold, samt at de ikke havde begået nye strafbare forhold.

Det fremgår af Retten i Hjørrings dom, at de tiltalte T1, T3 og T4 blev meddelt en advarsel, idet retten fandt, at udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2, jf. udlændingelovens § 24 b, stk. 1.

Statsadvokaten i Viborg har oplyst, at statsadvokaten på grundlag af disse oplysninger har anmodet Nordjyllands Politi om at

redegøre for den i retten nedlagte påstand om udvisning, samt om hvorvidt fremgangsmåden er i overensstemmelse med kredsens retningslinjer.

Nordjyllands Politi er herefter fremkommet med følgende supplerende oplysninger:

”T1 er indrejst i Danmark den 27. februar 2015, og han har ifølge Udlændingestyrelsens udtalelse haft lovligt ophold i Danmark i ca. 5 år.

Udlændingestyrelsen har lagt til grund, at T1 er opvokset i Syrien, at han har sine forældre og søskende i Danmark, at han går i skole i Danmark, at han har en syrisk kæreste, der bor i Danmark, samt at han har kontakt med familie-medlemmer i Syrien.

Der var hjemmel til udvisning af T1 i udlændingelovens § 22, nr. 6.

Efter en konkret proportionalitetsafvejning af karakteren af de begåede forhold imod T1's tilknytning til henholdsvis Danmark og Syrien, blev det imidlertid vurderet, at det ville være i strid med Danmarks internationale forpligtelser at udvise T1 til Syrien.

Trods T1's relativt korte lovlige ophold i Danmark synes hans tilknytning til Danmark at være større end hans tilknytning til sit hjemland. Herudover indgik den forventede straf og form i vurderingen.”

Det er Statsadvokaten i Viborgs opfattelse, at Nordjyllands Politi burde have nedlagt en påstand om ubetinget udvisning over for T1, jf. også retspraksis efter Vestre Landsrets dom (gengivet i TfK2021.1098). Ankespørgsmålet vedrørende T1 burde som en konsekvens heraf have været forelagt statsadvokaten.

Om domfældte T3 bemærker Nordjyllands Politi bl.a. følgende:

”T3 er indrejst i Danmark den 27. januar 2015, og han har ifølge Udlændingestyrelsens udtalelse haft lovligt ophold i Danmark i ca. 5 år og 1 måned.

Udlændingestyrelsen har lagt til grund, at T3 er opvokset i Syrien, at han har haft forskelligt arbejde og praktikophold i Danmark, at han er ugift og uden børn, samt at han har daglig kontakt til sine forældre og søskende, der alle bor i Tyskland.

Hjemlen til udvisning af T3 skal findes i udlændingelovens § 23 nr. 1-4. Det fremgår af denne bestemmelse – herunder henvisningen til § 22 – at en udvisning forudsætter, at der idømmes en ubetinget fængselstraf. Da T3 ikke blev idømt en ubetinget fængselsstraf, er der ikke hjemmel til udvisning, herunder hjemmel til at meddele en advarsel om udvisning.”

Statsadvokaten i Viborg har vedrørende T3 supplerende oplyst følgende:

”Da T3 ved dommen blev meddelt en advarsel om udvisning efter en bestemmelse, som ikke giver hjemmel til advarsel i det foreliggende tilfælde, vil statsadvokaten tage skridt til at søge dommen berigtiget eller anket med henblik på, at advarslen om udvisning udgår af dommen.

Det fremgår af dommens præmisser, at det atypiske langstrakte forløb havde betydning for straffens udmåling, uden at der nærmere er redegjort herfor.

T3 blev dømt for grov vold efter straffelovens § 245, hvorefter udgangspunkt er en ubetinget sanktion, hvorfor retten således synes at have fraveget dette udgangspunkt under henvisning til det atypiske forløb.

Sagsbehandlingstiden i denne sag har således haft den betydning, at straffene er blevet gjort hhv. betinget (T1) og delvist betinget (T3).

Det bemærkes, at de tiltaltes ophold i Danmark på fri fod tæller med i opholdsgrundlaget. Tiden, der forløb, mens straffesagen verserede, indgik derfor i grundlaget for lovligt ophold efter udlændingelovens bestemmelser. Konkret har det betydet, at de tiltalte T1 og T3 som følge af sagens forløb har opholdt sig i Danmark i mere end 5 år, hvorefter hjemlen til udvisning er overgået fra udlændingelovens § 24 (der indeholder hjemmel til udvisning ved betingede domme) til § 23 (der som anført ovenfor, forudsætter en ubetinget sanktion).”

Om domfældte T4 har Nordjyllands Politi bl.a. bemærket følgende:

”I relation til T4 kan Nordjyllands Politi oplyse, at T4 ifølge Udlændingestyrelsens udtalelse er indrejst i Danmark den 3. januar 2013 og således på tidspunktet for Retten i Hjørrings dom har haft lovligt ophold i Danmark i mere end 5 år. Udlændingestyrelsen har lagt til grund for udtalelsen, at T4 er født og opvokset i Egypten, at han er

gift og bor sammen med en kvinde, der er dansk statsborger, at han ikke har børn, at han har haft forskelligt arbejde i Danmark, at han ikke har familie i Danmark, samt at han har sin mor og søster i Egypten.”

Herudover har Nordjyllands Politi bemærket følgende om T4:

”For så vidt angår T4 burde påstanden om ubetinget udvisning derfor have været fastholdt. Påstanden burde have været fastholdt under henvisning til straffens længde, kriminalitetens karakter, hans fortsatte tilknytning til Egypten samt hans relativt korte lovlige ophold i Danmark.”

Statsadvokaten i Viborg kan tilslutte sig dette.

For så vidt angår Nordjyllands Politis interne retningslinjer vedrørende udvisning har Statsadvokaten i Viborg oplyst følgende:

”Anklagemyndigheden ved Nordjyllands Politi har interne retningslinjer, der foreskriver, at man skal drøfte sagens karakter med en særligt udpeget senioranklager, hvis man ikke vil nedlægge påstand om ubetinget udvisning, selvom der er hjemmel hertil. Anklageren i nærværende sag burde derfor have drøftet sagens indhold med nævnte senioranklager.

Statsadvokaten i Viborg kan således konstatere, at politikredsen allerede har retningslinjer på området, men at disse ikke blev fulgt i denne sag.

Nordjyllands Politi har ikke forelagt Retten i Hjørrings dom for statsadvokaten inden ankefristens udløb. Statsadvokaten i Viborg har oplyst, at ankespørgsmålet vedrørende T4 burde have været forelagt statsadvokaten. Dette vil blive meddelt Nordjyllands Politi.

Afslutningsvis kan Statsadvokaten i Viborg oplyse, at udvisningsområdet, herunder kredsens retningslinjer på området, er et særligt tema på statsadvokaturens tilsynsbesøg i politikredse i november og december 2021.”

Rigsadvokaten finder det beklageligt, at Nordjyllands Politi ikke i den konkrete sag har fulgt kredsens interne retningslinjer og bemærker, at Statsadvokaten i Viborg har oplyst, at udvisningsområdet, herunder kredsens interne retningslinjer, er et særligt tema på statsadvokatens aktuelle tilsynsbesøg.

Rigsadvokaten kan supplerende oplyse, at i straffesager, hvor der rejses tiltale for strafbare forhold mod udlændinge, foretager

anklagemyndigheden en konkret vurdering af, om der er grundlag for at nedlægge påstand om udvisning. Hvis anklagemyndigheden vurderer, at det kriminelle forhold kan begrunde udvisning efter reglerne i udlændingelovens §§ 22-24 eller § 25 c, og Danmarks internationale forpligtelser ikke med sikkerhed er til hinder for udvisning, jf. § 26, stk. 2, og/eller § 26 b, skal der nedlægges påstand om udvisning.

Det fremgår i den forbindelse af Rigsadvokatens retningslinjer på området, at anklagemyndigheden kun i de tilfælde, hvor det vurderes, at en udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser og/eller ikke vil være i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed, skal undlade at nedlægge påstand om udvisning. Der skal i disse tilfælde nedlægges påstand om en advarsel, jf. udlændingelovens § 24 b, stk. 1.

Det fremgår videre af retningslinjerne, at hvis der er tvivl om, hvorvidt en ubetinget udvisning vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om ubetinget udvisning.

Såfremt anklagemyndigheden har nedlagt påstand om udvisning, og retten ikke følger denne påstand, vil anklagemyndigheden på baggrund af en samlet vurdering af sagens omstændigheder træffe beslutning om, hvorvidt sagen skal ankes.

Det kan i den forbindelse tilføjes, at anklagemyndigheden som udgangspunkt iværksætter initiativanker vedrørende udvisning, såfremt der er rimelig udsigt til, at en anke vil føre til et andet resultat i landsretten. I anklagemyndighedens overvejelser herom indgår også, om frifindelsen for udvisning i byretten er afsagt med dissens.

Det er efter anklagemyndighedens opfattelse vigtigt, at der løbende er fokus på at sikre, at der i overensstemmelse med retningslinjerne nedlægges påstand om udvisning i alle sager, hvor der er grundlag for det, og at relevante domme ankes. Derfor har Rigsadvokaten iværksat en forelæggelsesordning i fire politikredse, som gennemføres for indeværende, hvor politikredsene skal forelægge sager, hvor anklagemyndigheden ikke i fuldt omfang har fået medhold i udvisningspåstanden i 1. instans, for de regionale statsadvokater.

Rigsadvokaten vil sammen med de regionale statsadvokater følge op på forelæggelsesordningen i begyndelsen af 2022. Resultaterne fra ordningen vil indgå i dette arbejde, så der på et kvalificeret grundlag kan træffes beslutning om iværksættelse af initiativer på området. Der vil i den forbindelse også blive truffet

beslutning om, hvorvidt forelæggelsesordningen skal fortsætte, herunder om den skal iværksættes i landets øvrige politikredse.”

Justitsministeriet har desuden indhentet en udtalelse fra Udlændinge- og Integrationsministeriet, der bl.a. har oplyst følgende:

”En af de domfældte erhvervede dansk statsborgerskab som biperson i forbindelse med sine forældres naturalisation med virkning fra den 8. juli 1993 i henhold til lov nr. 471 af 30. juni 1993.”

Det er regeringens klare holdning, at udlændinge, der begår kriminalitet, skal udvises i videst muligt omfang.

I forhold til den konkrete sag har jeg noteret mig, at Rigsadvokaten finder det beklageligt, at Nordjyllands Politi ikke i den konkrete sag har fulgt kredsens interne retningslinjer, og at Statsadvokaten i Viborg har oplyst, at udvisningsområdet, herunder kredsens interne retningslinjer, er et særligt tema på statsadvokatens aktuelle tilsynsbesøg. Jeg har endvidere noteret mig, at Rigsadvokaten er opmærksom på vigtigheden af, at vi får prøvet spørgsmålet om udvisning fuldt ud i alle sager, hvor der er grundlag for det.

Jeg ser derfor meget frem til at modtage resultaterne af den forelæggelsesordning, som anklagemyndigheden har iværksat på baggrund af en række sager, hvor ankespørgsmålet burde have været forelagt for Statsadvokaten.